

SAME 2026

EL MÓN CREMA I L'EDUCACIÓ NO S'ATURA!

Durant les crisis, les emergències i els conflictes que irrompen en les vides de les persones, **el dret a aprendre** es veu sistemàticament vulnerat. La destrucció d'infraestructures, el dèficit de docents i la interrupció de serveis forcen el tancament d'escoles amb poques alternatives de continuïtat¹. **Quan una escola tanca, es perd alguna cosa més que una classe; es perd el futur i la protecció de la infància.** L'educació no és un servei secundari, sinó un component **essencial** de la resposta humanitària. L'educació salva i protegeix².

- El 2025, s'estimava que almenys 234 milions de nens, nenes i joves afectats per crisis al món requereixen suport urgent per accedir a una educació de qualitat.
- Prop de la meitat de la població escolar **fora** de l'escola resideix en països en crisi. De fet, **només cinc països** (el Sudan, l'Afganistan, Etiòpia, la RD del Congo i el Pakistan) concentren gairebé la **meitat** d'aquests casos³. [Les nenes que viuen en zones de conflicte tenen 2,5 vegades més probabilitats que els nens de no assistir a l'escola.](#)
- Gairebé la meitat de la infància mundial (mil milions) viu en 33 països en risc extremadament alt pels impactes del canvi climàtic⁴.

En aquest escenari, tal com vam observar durant la pandèmia de la COVID-19, les **tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)** ofereixen solucions perquè l'educació no s'aturi. No obstant això, l'evidència mostra que la tecnologia per si mateixa no posa remei a les desigualtats, la pobresa ni els buits en infraestructura.

- Al **Pakistan**, el govern ha impulsat la digitalització i els **models multimodals d'aprenentatge** per intentar garantir el dret a l'educació davant de la pobresa i les inundacions. Tanmateix, la manca d'infraestructura física i connectivitat segueix sent una barrera insalvable⁵.
- A **Ucraïna**, els **centres d'aprenentatge digital** i les plataformes nacionals han permès que milions d'estudiants segueixin aprenent enmig de la guerra. Malgrat això, els talls constants d'energia són un obstacle per a l'aprenentatge⁶.

- Al **Líban**, tot i que el govern ha impulsat solucions digitals perquè l'educació no s'aturi durant la crisi, la majoria de les famílies no es poden permetre la connexió bàsica o l'electricitat necessària per accedir-hi⁷.

Més que una eina: el dret a l'educació digital

L'educació digital es refereix a l'ús d'eines, tecnologies i continguts digitals per donar suport a l'ensenyament, l'aprenentatge i l'avaluació. Abasta des de cursos en línia i plataformes d'aprenentatge interactiu fins a aules virtuals i aplicacions educatives⁸.

L'educació digital té un potencial innegable: arriba a més persones amb menys costos que el model convencional. Ara bé, el seu impacte es veu condicionat per les **bretxes digitals**, que no només afecten l'accés, sinó que emergeixen de l'ús i l'aprofitament desiguals de la tecnologia. En conseqüència, implementar una educació digital efectiva exigeix inversions en infraestructura, però sobretot en formació docent i continguts de qualitat que promoguin una veritable **alfabetització digital crítica**.

D'altra banda, davant del **poder corporatiu creixent**⁹ que hi ha darrere dels avenços tecnològics en l'era actual, l'educació digital no pot significar l'augment de costos per a les famílies ni la privatització¹⁰. Per aquest motiu, la Campanya Mundial per l'Educació considera que l'Estat ha de prioritzar les plataformes de codi obert i els recursos educatius oberts. Això garanteix la sostenibilitat financera, la independència del sistema i l'**enfortiment de la sobirania digital**.

Quan parlem de bretxes digitals ens referim a tres:

Accés: una quarta part de la humanitat segueix desconnectada per manca d'accés a internet o de dispositius, la qual cosa reflecteix les desigualtats entre ingressos, gènere, edat, educació i ubicació, que determinen tant l'accés com la qualitat de la connectivitat¹¹.

Ús i aprofitament: l'absència de competències digitals és l'obstacle principal perquè la connectivitat es tradueixi en beneficis. Tot i que són difícils de mesurar, hi ha una correlació directa: **com més nivell educatiu, més gran és el grau de competència digital assolida**¹².

Gènere: només el 29% de les dones en països en desenvolupament té accés a la xarxa, davant del 41% dels homes¹³. Als països d'ingressos baixos, 9 de cada 10 nenes i dones joves (de 15 a 24 anys) estan desconnectades, davant de 7 de cada 10 dels seus parells masculins¹⁴.

En contextos d'emergència, l'educació digital constitueix una eina clau per mantenir l'accés i la continuïtat educativa, però s'ha d'evitar fer més profundes les **bretxes digitals i les desigualtats preexistents**. En aquests escenaris, els enfocaments més efectius són els **models multimodals d'aprenentatge**, ja que integren solucions de tecnologia analògica (com la ràdio i la televisió) amb altres canals digitals, cosa que garanteix l'accés fins i tot quan els recursos de les famílies són molt limitats.

Tanmateix, **cap model ni tecnologia tindrà èxit si no s'adapta al context i s'acompanya de suport pedagògic i formació específica**, per tal d'evitar situacions d'estrès i manca de confiança per part del professorat i de les famílies. Igualment, l'ús de la tecnologia en l'educació ha de ser un suport addicional: no podrà mai substituir la tasca pedagògica ni la funció social de l'escola. Finalment, l'educació digital, així com l'educació convencional, ha de proveir un entorn segur i protector, que garanteixi els drets de la infància a la xarxa i que eviti que les vulnerabilitats pròpies de contextos de crisis s'aprofitin en els entorns digitals, en coherència amb l'**Observació General 25 de les Nacions Unides**.

La baula decisiva: finançament perquè l'educació no s'aturi

El finançament de l'educació prové, majoritàriament, dels pressupostos de l'Estat i, en percentatges petits, de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD). Ara bé, en estats fràgils i endeutats, el percentatge que aporta l'AOD és significatiu: a la **República Centreafricana**, per exemple, s'estima que el **80% del pressupost d'educació depèn de l'ajuda externa**¹⁵.

Tot i que l'educació és decisiva i fonamental per al desenvolupament humà, des de 2015 el **70% dels països han reduït els seus pressupostos educatius** i més d'un terç no assoleix les metes internacionals d'inversió (4-6% del PIB)¹⁶. A aquesta desinversió nacional se sumen les retallades dràstiques en AOD¹⁷. S'estima que el 2026 l'ajuda a l'educació caurà un 24% i deixarà **6 milions de nens i nens addicionals fora de l'escola**, una xifra equivalent a buidar totes les aules de primària d'Alemanya i Itàlia juntes¹⁸.

Aquesta situació precaritza encara més el sector de l'educació en emergències, que rep menys del **3% dels fons humanitaris**¹⁹ per atendre les necessitats de les nenes, nens i joves que habiten les crisis de l'actualitat.

Un altre factor que accentua la desinversió en educació és el servei al deute, que al Sud Global asfixia la capacitat dels estats per sostenir l'educació²⁰. Als països d'ingressos baixos i mitjans-baixos, **el servei al deute quasi triplica el pressupost educatiu**²¹. En síntesi, les retallades pressupostàries i de l'ajuda i l'absència d'espai fiscal comprometen greument la garantia del dret a l'educació i el compliment de l'ODS 4.

És urgent que els estats es comprometin a donar **finançament predictable, suficient i sostenible a l'educació** i avançar en la condonació de deutes externs i en una fiscalitat global justa²². Més que mai, **l'educació necessita tornar al centre de les prioritats** dels estats i dels donants.

Les nostres demandes: compromisos perquè l'educació no s'aturi

Per garantir el dret a l'educació abans, durant i després de les crisis, la Campanya Mundial per l'Educació exigeix al Govern d'Espanya, a les i els representants polítics i a l'administració pública a nivell estatal, autonòmic i local:

Mobilitzar recursos financers que siguin sostenibles, equitatius i justos, i reforçar les aliances estratègiques per garantir l'educació en emergències:

- a. **Complir el 0,7% de la Renda Nacional Bruta per a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament**, destinant el 20% a educació i el 10% de l'acció humanitària específicament a educació en emergències.
- b. **Eleva el pressupost de la cooperació descentralitzada**, la mitjana autonòmica actual del qual no supera el 0,12%.
- c. **Garantir que el 30% dels fons arribi a organitzacions locals**, especialment de dones i joves, per tal d'avançar en la descolonització de l'ajuda.
- d. **Incrementar les contribucions plurianuals a la Global Partnership for Education** i iniciar aportacions a altres fons, com ara L'Educació No Pot Esperar (ECW).
- e. **Donar suport a una Convenció de l'ONU sobre Deute i Fiscalitat** per alliberar espai fiscal al Sud Global.
- f. **Enfortir aliances amb actors clau**, com ara la **Xarxa Interagencial per a l'Educació en Emergències** (INEE), la CME i la Coalició Global per Protegir l'Educació d'Atacs (GCPEA).

Per garantir que les escoles siguin refugis de protecció i resiliència, demanem:

- a. **Operacionalitzar la Declaració d'Escoles Segures i el Marc Integral de Seguretat Escolar**, a fi de garantir que els centres educatius siguin protegits davant d'atacs i usos militars, resilents davant del canvi climàtic i preparats per assegurar la continuïtat de l'aprenentatge en qualsevol context.
- b. **Implementar plans de contingència i continuïtat escolar** basats en les **Normes Mímines** de la Xarxa Interagencial per a l'Educació en Emergències (INEE).
- c. **Invertir en formació docent específica per a crisis**, a fi de preparar les comunitats per gestionar conflictes, riscos de desastre i cultura de pau.

Per garantir l'educació digital i els drets digitals, especialment en contextos d'emergència, cal:

- a. **Reconèixer l'accés a internet com un dret humà**, amb la garantia d'una provisió universal, gratuïta i de qualitat, incloent-hi dispositius per a l'alumnat i el professorat.
- b. **Impulsar models multimodals** (ràdio, televisió, plataformes online/offline) adaptats al context per assegurar la continuïtat i l'accés a l'educació.
- c. **Promoure l'alfabetització digital crítica** i la formació docent en competències pedagògiques que tanquin les bretxes digitals.
- d. **Fomentar el software lliure i la sobirania digital**, limitant la transferència de recursos públics cap a corporacions transnacionals.
- e. **Aplicar l'Observació General 25** per garantir entorns digitals segurs, privats i lliures de violència o explotació per a la infància.
- f. **Complir la Carta de Drets Digitals** i elevar-la a un compromís polític vinculant.

Referències

1. Nicolai, S., Hine, S., y Wales, J. (2015). *Education in emergencies and protracted crises: Toward a strengthened response*. ODI Report. Overseas Development Institute.
2. INEE. (s.f.). *Educación en situaciones de emergencia*. Red Interinstitucional para la Educación en Situaciones de Emergencia. <https://inee.org/es/educacion-en-situaciones-de-emergencia>
3. Education Cannot Wait. (2023, 7 de junio). *Nearly One Quarter of a Billion School-Aged Children Impacted by Crises Worldwide Require Urgent Support to Access Quality Education: An Increase of 35 Million over 3 Years*. <https://www.educationcannotwait.org/news-stories/press-releases/nearly-one-quarter-billion-school-aged-children-impacted-crises>
4. UNICEF USA. (2021, 19 de agosto). *1 Billion Children at Extremely High Risk From Climate Change*. <https://www.unicefusa.org/stories/1-billion-children-extremely-high-risk-climate-change>
5. Zubairi, A., Khalayleh, A., Baloch, I., Mazari, H., Kaye, T., & Groeneveld, C. (2022). *Pakistan Digital Learning Landscape Analysis*. EdTech Hub. <https://doi.org/10.53832/edtechhub.0093>. <https://docs.edtechhub.org/lib/HEXCEXFK>.
6. World Vision. (2026, 23 de febrero). *Ukrainian children face worsening learning loss in fourth winter of war*. ReliefWeb. <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukrainian-children-face-worsening-learning-loss-fourth-winter-war-world-vision-warns>
7. Colot, I. (2024, 31 de diciembre). *Plugged In, Left Out: Lebanon's Digital Learning Trap*. The Badil. <https://thebadil.com/analysis/plugged-in-left-out-lebanons-digital-learning-trap/>
8. Comisión Europea. (s.f.). *Digital Education Action Plan (2021-2027)*. European Education Area. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/plan>
9. Amladi, D. (2025, 20 de enero). *How are billionaire and corporate power intensifying global inequality?* Oxfam America. <https://www.oxfamamerica.org/explore/stories/how-are-billionaire-and-corporate-power-intensifying-global-inequality/>
10. Global Campaign for Education. (2020). *Digital Learning*. <https://campaignforeducation.org/images/downloads/f1/2182/digital-learning.pdf>
11. ITU. (2025). *Global Connectivity Report 2025*. International Telecommunication Union. <https://www.itu.int/itu-d/reports/statistics/global-connectivity-report-2025/>
12. ITU. (2025). *Global Connectivity Report 2025*.
13. UN Women & UN DESA. (2025). *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2025*. New York: United Nations
14. UNICEF. (2023). *Bridging the Gender Digital Divide: Challenges and an Urgent Call for Action for Equitable Digital Skills Development*. New York: United Nations Children's Fund.
15. Vision of Humanity. (2024, 12 de junio). *How aid cuts will impact children's education*. Institute for Economics & Peace. <https://www.visionofhumanity.org/how-aid-cuts-will-impact-childrens-education/>
16. UNESCO. (2024). *Informe de seguimiento de la educación en el mundo 2024/25: El liderazgo en la educación*. <https://www.unesco.org/gem-report/es/leadership>
17. Ferreira da Silva, A., Anderle, R. V., Barreix, G., & Rasella, D. (2024). *The Impact of Two Decades of Humanitarian and Development Assistance and the Projected Mortality Consequences of Current Defunding to 2030: Retrospective Evaluation and Forecasting Analysis*. SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4836691>
18. UNICEF. (2024). *Education aid cuts: A broken promise to children*. <https://www.unicef.org/media/173911/file/Funding%20cut%20analysis%20-%20education.pdf>
19. EDUCO. (2025). *Educación en emergencias 2025: un año poco esperanzador*.
20. UNCTAD. (2024). *Developing countries face record-high public debt burdens. Now is the time for reform*. UN Trade and Development. <https://unctad.org/news/developing-countries-face-record-high-public-debt-burdens-now-time-reform>
21. DFI & LATINDADD. (2024, 30 de octubre). *The Debt Crisis Derailing SDG 4*. Development Finance International. https://www.development-finance.org/files/UNESCO_Debt_and_Education_Briefing_Final_301024.pdf
22. Campaña Mundial por la Educación. (2025). *Documento de posición de la Campaña Mundial por la Educación (CME) para el FFD4*. https://cme-espana.org/wp-content/uploads/2025/06/FfD4-Position-Paper_final-ES.pdf

Campaña Mundial por la
EDUCACIÓN
Coalición española www.cme-espana.org

CME_es

@CME_es

@CMEespana

La CME en España está liderada por:

**Ayuda
en Acción**

educo
educar cura

entreculturas
ONG JESUITA

MADRE CORAJE

PLAN
INTERNATIONAL

Esta publicación cuenta con la colaboración de la Cooperación Española, a través de la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID), sin embargo, el contenido de la misma es responsabilidad exclusiva de la Coalición Española de la Campaña Mundial por la Educación y no refleja, necesariamente, la postura de la AECID.

Con la financiación de:

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES, UNIÓN EUROPEA
Y COOPERACIÓN

aecid

**cooperación
española**

www.cme-espana.org